3F BYGGE-, JORD- OG MILJØARBEJDERNES FAGFORENING

FAGLIGT FOKUS

4 / 2022

Asbest i byggeriet

STORT TEMA PÅ SIDE 4-9

Indhold

Leder 2
Murerhænderne flyttes 3
Tema: Asbest 4
Fagforening – også for de unge... 10
Kort nyt 12
Tema: Arbejdsulykker 14
Nordhavnstunnelen 18
Ventetider på mere end to år 23
Borgmester vil have kulturændring 24
Mindre kontrol og mere tillid 25
På vej mod OK23 26
Fagnørden 27
Pensionister 30
Opslagstavlen 32
OK23 startskud 36

Fagligt Fokus er medlemsblad for 3F Bygge-, Jord- og Miljøarbejdernes Fagforening
Mølle Allé 26, 2500 Valby
Tlf. 70 30 08 26
bjmf@3f.dk
www.3f.dk/bjmf

Tilrettelæggelse og produktion
Anne Mette Omø Carlsen
anne.carlsen@3f.dk
Tlf. 27 77 36 00

Kontakt
anne.carlsen@3f.dk

Ansvarshavende
Claus Westergreen

Layout
Eks-Skolens Grafisk Design & Tryk

Tryk
Tarm Bogtryk Viborg A/S

Oplag
9.000 stk.

Næste blad
Fagligt Fokus nr.1 2023
Deadline: 2. januar
Omdelt: 14. februar

Forsidefoto
Søren D. Andersen

3f.dk/bjmf

LEDER

Er maksimum for meget?

AF: **CLAUS WESTERGREEN, FORMAND BJMF**

Efter vi forhåbentlig alle har udført vores borgerpligt og sat kryds til folketingsvalget, har mine tanker uvægerligt drejet sig om det finurlige ord »minimum«.

Faren for en borgerlig regering og dermed faren for yderligere forringelser for arbejderklassen, blev afværget med et minimum af stemmer. Med et minimum af troværdighed tilbage faldt Papes statsministerdrøm til gulvet. Med et minimum af hukommelse stemte mange på Lars Løkke, der uanset alfaderlig og moderat stemmeføring, stadig er liberal.

Der er et maksimum af muligheder for at pege på paradoksale minimum'er i det politiske spil for galleriet, der foregår.

Ordet »minimum« er meget brugt for tiden. Gadebelysning holdes på et minimum, vi opfordres til at holde temperaturen på et minimum. Forældre og personale er lovet minimumsnormeringer i daginstitutionerne.

Men desværre holder spillet om minimum'er sig ikke til den lokale andedam.

EU har også leget med ordet, og nedkommet med EU-direktivet om Minimumsløn. Lad os ikke tro, at minimum nogensinde vil være en garant for, at de dårligst stillede ikke skal kunne komme yderligere ned i hverken indkomst eller leveforhold.

Ligesom begrebet »fattigdomsgrænser« ikke indebærer nogen kontrol eller grænsevagt, der siger: »hertil kan du synke, men ikke længere, så nu hjælper systemet dig, min ven«, så sikrer minimumslønninger heller ikke at udbytning og social dumping ikke finder sted. Det forplumrer vores aftalesystemet og fratage de faglige organisationer at forhandle ordentlige løn- og arbejdsforhold. En ret og en praksis, der bliver truet fra alle sider, og nu også fra et direktiv om minimumsløn.

Det er lykkedes de liberale kræfter at frame ordet skat, så vi er begyndt at opfatte dét at betale skat, som noget negativt og ikke som et samfunds solidariske måde at deles om goderne på. »Skattetrykket« og »skattelettelser« er udtryk for, at skat er et åg, der hviler på vores skuldre.

Og således vil de også have os til at tro, at minimum altid er at foretrække. »Tab dig med et minimum af besvær« lyder det i reklamerne. »Tjen masser af penge med et minimum af indsats« ... ja, go' dav! Bortset fra bylder i bagen og andre få onder, så ønsker jeg mig et maksimum af alting. En ordentlig løn, en anstændig bolig, uddannelse til vores børn og unge. En værdig alderdom og en maksimal mulighed for at nyde livet som pensionist. Og så ønsker jeg, at de mennesker der er nødsaget til at rejse rundt i Europa og tilbyde deres arbejdskraft, så familierne derhjemme kan overleve, får ligeså meget ud af deres arbejde, som os andre. De skal maksimalt op i løn - vi skal ikke ned til en lovbestemt minimumsløn. ■

FOTO: SØREN D. ANDERSEN

MURERHISTORIE

Murerhænderne flyttes

Hænderne blev skabt som symbol på den katastrofale arbejdsløshed i 80érne, nu får de ny plads i Tingbjerg

AF: **ANNE METTE OMØ CARLSEN** · FOTO: **STIG MØRK**

På ruten i Tingbjerg har de smukt murede hænder stået i mange år. Ombygning og omfattende renoveringer i Tingbjerg gør, at hænderne må have nyt hjem. Tingbjerg kirke har henvendt sig til Fagforeningen, og efter aftale med murerne flytter hænderne nu over på kirkens grund.

– Vi har aftalt med kirken, at hænderne kommer over og stå hos dem, og at det stadig vil være arbejdsløse murere, der kommer og fræser og fuger den. Det trænger den til efter mange år i alt slags vind og vejr, fortæller Stig Mørk, der er pensioneret murer og aktiv i arbejdsløshedsudvalget dengang i 80´erne, da hænderne blev skabt. Faktisk er det Stig, der har tegnet skitsen til monumentet.

ARBEJDE ER EN MENNESKERET

Med budskabet: Arbejde er en menneskeret, blev der i 1988 afholdt en aktionsuge af initiativet Ledige hænder. Kampagnen satte fokus på den tårnhøje arbejdsløshed, særligt i byggebranchen.

Arbejdsløsheden var i 1988 omkring 295.000 arbejdsløse i a-kasserne, og der ud over cirka 295.000 på bistandshjælp (nu kaldet kontanthjælp). Det kaldte på løsninger, og et fag som murerne, der var vant til arbejdsløshed i perioder kastede sig selvfølgelig ind i kampen.

– Vi murede hænderne på Rådhuspladsen under aktionsugen. Der er brugt 8 forskellige størrelser sten. De blev klippet på stedet, og alt er håndlavet, fortæller Stig stolt om værket.

Siden er der blevet lavet flere forskellige modeller af hænderne, blandt andet en, der står ved Glostrup rådhus. Modellen i Tingbjerg har stået der i 33 år, og den har aldrig været udsat for hverken grafitti eller hærværk, fortæller Stig. ■

Arbejde er en menneskeret. På den baggrund blev hænderne skabt under aktionsuge i 1988, hvor arbejdsløsheden var tårnhøj.

Asbestbølge i byggeriet

Gennem de seneste måneder har BJMF oplevet en bølge af sager med asbest, hemmelighedskræmmeri og sjusk

TEKST: **ANNE METTE OMØ CARLSEN** · FOTO: **SØREN D. ANDERSEN / ADOBE STOCK**

Et tømrersjak kontakter fagforeningen med mistanke om asbest på deres byggeplads og søger råd og vejledning. De er bare et ud af mange, der de seneste måneder har kontaktet BJMF om præcis det samme, nemlig mistanke om asbest og forkert vejledning fra arbejdsgiver.

En af de sager, der tiltrak pressens opmærksomhed var sagen på Kobbelvænget, hvor asbeststøvet fra byggepladsen ikke kun viste sig at have udsat håndværkerne for fare, men også den nærliggende legeplads tilknyttet en af Københavns Kommunes daginstitutioner.

– Sagen på Kobbelvænget er en klassisk sag med et tømrersjak, der skal i gang med en tagrenovering efter nedriverne har saneret for et skifereternittag med asbest, fortæller Helga Mathiassen, formand for snedker og tømrernes brancheklub.

Bergmangruppen, der står for nedrivningen, har selv taget asbestprøver, og viser på flere etaper af byggeriet rene asbestprøver. Derfor tror tømrerne, at de trygt kan gå i gang med arbejdet. På et tidspunkt bliver tømrerne mistænksomme, fordi de kan se, at nedriverne, der er i gang på næste etape af taget, sjusker. De stopper arbejdet og ringe til fagforeningen. Fagforeningen opfordrer hovedentreprenøren PNP til at få taget uvildige tests. De viser asbest i stort set alle test på en del af taget, der er meldt rent af Bergmanngruppens egne prøver.

> ***Der bliver snydt sindssygt meget med de her prøver.***

Tømrerne tog en kamp for hele branchen,ved at sige fra. Der skulle have ligget uvildige tests fra starten, men det er desværre de færreste, der er opmærksomme på, siger Helga Mathiassen, formand for snedker og tømrernes brancheklub.

– Tømrerne handlede rigtigt, da de fik mistanke, siger Helga Mathiassen. De tog en kamp for hele branchen, ved at sige fra. Der skulle have ligget uvildige tests fra starten, men det er desværre de færreste, der er opmærksomme på det.

SJUSK ELLER FUSK MED PRØVERNE

Christian Korsgaard Sørensen, faglig sekretær og arbejdsmiljøansvarlig i BJMF besøgte pladsen umiddelbart efter at arbejdstilsynet også havde været der, og han er ikke overrasket.

– Vi ser så tit lige præcis det her, at firmaerne selv tager prøver, som viser sig at være rene, men når der så kommer et uvildigt firma ud, så er der asbest i flere af prøverne. Om det er fusk eller sjusk, tja vi kan i hvert fald konstatere, at der er forskel afhængig af hvem, der tager prøverne, siger Christian Sørensen.

Christian fortæller også, at det netop er derfor, at fagforeningen igen og igen rejser kravet om uvildige prøver. Det er simpelthen ikke i orden, at firmaerne selv kan tage prøverne, vælge stederne og på den måde udsætte håndværkerne for stor fare, understreger Christian Sørensen.

Christian Sørensen opfordrer også til, at håndværkere beder om at se screeningsrapporter, når de starter på en ny plads. Siden 2013 har det været lovpligtigt at undersøge forekomst af miljøfarlige stoffer ved nedrivninger, renovering af arealer på over 10 m^2, eller når der genereres mere end 1 ton byggeaffald.

– Screeningsrapporten er et godt værktøj, som alle håndværkere bør blive vant til at bruge, siger Christian Sørensen.

SAGER FLERE STEDER

Gennem de sidste måneder har der været mange henvendelser til fagforeningen om mistanke om asbest. Både I København, Glostrup, Albertslund og Hvidovre har der været asbestsager.

– Det er nok ikke flere sager end ellers, der er bare kommet mere fokus på det, folk siger fra og reagerer mere end tidligere. Samlet set vil jeg tro, at det stadig kun er en lille del der opdages, siger Christian Sørensen. Han fortæller, at sagerne inspirerer andre til at handle.

– Vi har for eksempel set hvordan et sjak på Brohusgade i Nørrehus fik mistanke om asbest på deres plads efter de læste om sagen på Kobbelvænget. De fik også taget uvildige prøver, der påviste asbest og der gik tre uger før de kunne genoptag arbejdet.

OPFORDRINGER TIL HÅNDVÆRKERNE

Både Helga Mathiassen og Christian Sørensen understreger, at det er vigtigt at henvende sig, hvis der er mistanke om asbest. Hellere en gang for meget end en gang for lidt, lyder opfordringen.

Christian Korsgaard Sørensen, faglig sekretær og arbejdsmiljøansvarlig i BJMF glæder sig over, at der er kommet øget fokus på asbest i byggeriet.

Hvis du ikke kan pille ned uden det støver, så vær opmærksom, siger Helga Mathiassen og fortæller samtidig, at alle er velkomne til at kontakte BJMF, hvis de mangler uddannelse om asbest.

> ***Vi oplever ofte, at der går måneder fra mistanken om asbest opstår til folk henvender sig, det skal simpelthen blive noget vi alle er meget bedre til.***

– Vi oplever ofte, at der går måneder fra mistanken om asbest opstår til folk henvender sig, det skal simpelthen blive noget vi alle er meget bedre til. At bede om screeningsrapport, få uvildige test, nægte arbejdet, hvis vi ikke får de nødvendige svar og ringe til fagforeningen, når vi er i tvivl, siger Christian Sørensen.

KØBENHAVNS KOMMUNE PÅ VEJ MED NY PRAKSIS

I sagen om Kobbelvænget viste det sig, at Københavns kommune ikke arbejdede med uvildige test, som de ellers havde lovet forældrene. Først da Snedker og Tømrernes Brancheklub sammen med TV2 Lorry kunne afsløre, at testene ikke var foretaget korrekt og forældrene misinformeret, erkendte kommunen deres fejl.

På baggrund af sagen på Kobbelvænget er Københavns kommune nu begyndt at overveje om det kræver nye regler for håndtering af asbest. Kommunen har været i kontakt med Snedker og Tømrernes brancheklub og BJMF og lyttet på anbefalingerne.

I en mail til Snedker og Tømrernes Brancheklub skriver de: Vi er i gang med at formulere en fremtidig strategi vedr. håndtering af asbest i renoveringssager, der indebærer krav om uvildige tests forud for frigivelse af et saneringsområde til næste fase i en renoveringsproces. ■

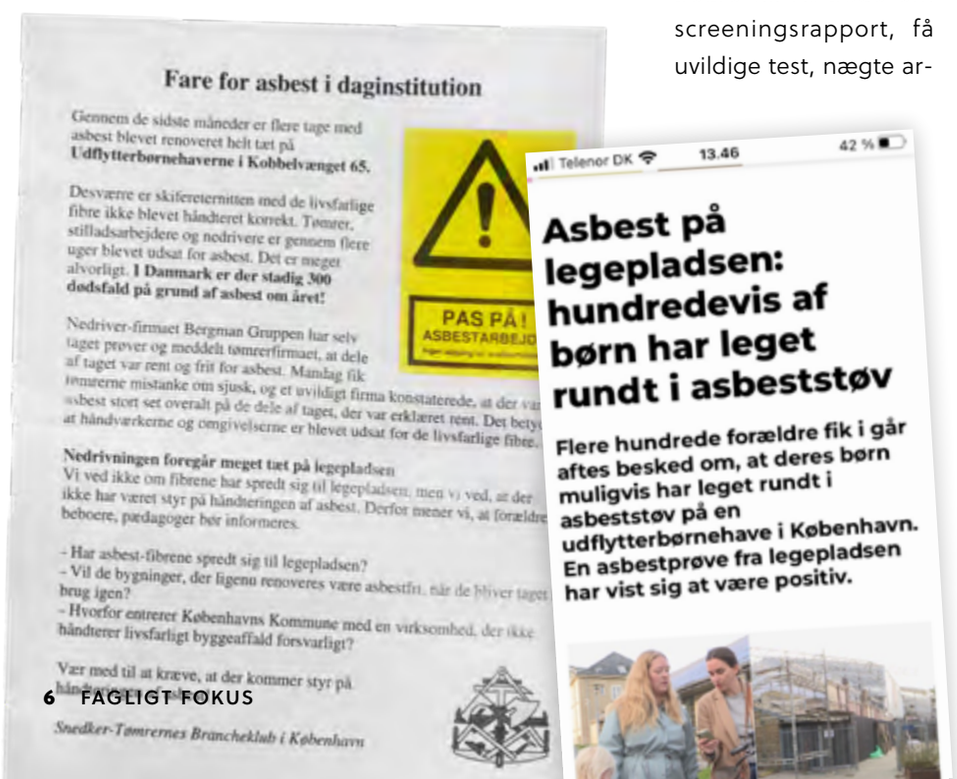

Fare for asbest i daginstitution

Gennem de sidste måneder er flere tage med asbest blevet renoveret helt tæt på **Udflytterbørnehaverne i Kobbelvænget 65.**

Desværre er skifereternitten med de livsfarlige fibre ikke blevet håndteret korrekt. Tømrer, stillasarbejdere og nedrivere er gennem flere uger blevet udsat for asbest. Det er meget alvorligt. **I Danmark er der stadig 300 dødsfald på grund af asbest om året!**

PAS PÅ! ASBESTARBEJ

Nedriver-firmaet Bergman Gruppen har selv taget prøver og meddelt tømrerfirmaet, at dele af taget var rent og frit for asbest. Mandag fik tømrerne mistanke om sjusk, og et uvildigt firma konstaterede, at der var asbest stort set overalt på de dele af taget, der var erklæret rent. Det betyder at håndværkerne og omgivelserne er blevet udsat for de livsfarlige fibre.

Nedrivningen foregår meget tæt på legepladsen

Vi ved ikke om fibrene har spredt sig til legepladsen, men vi ved, at der ikke har været styr på håndteringen af asbest. Derfor mener vi, at forældre beboere, pædagoger bør informeres.

- Har asbest-fibrene spredt sig til legepladsen?
- Vil de bygninger, der ligeno renoveres være asbestfri, når de bliver taget brug igen?
- Hvorfor entrerer Københavns Kommune med en virksomhed, der ikke håndterer livsfarligt byggeaffald forsvarligt?

Vær med til at kræve, at der kommer styr på

Snedker-Tømrernes Brancheklub i København

Telenor DK 13.46 42 %

Asbest på legepladsen: hundredevis af børn har leget rundt i asbeststøv

Flere hundrede forældre fik i går aftes besked om, at deres børn muligvis har leget rundt i asbeststøv på en udflytterbørnehave i København. En asbestprøve fra legepladsen har vist sig at være positiv.

Sagen med asbest på byggeplads ved daginstitution i Københavns kommune fik stor bevågenhed, da BJMF kontaktede både pressen og forældrene.

Seneste nyt om asbest fra folketinget

I oktober i år blev partierne enige om at indføre en autorisationsordning for asbestarbejde og skriver om vedtagelsen:

Hertil afsættes 2 mio. kr. i perioden 2023-2026. Udviklingen af ordningen vil ske med inddragelse af arbejdsmarkedets parter og i samarbejde med relevante myndigheder og ift. lignende ordninger, så der sikres en effektfuld og smidig ordning for de pågældende virksomheder og myndigheder.

Derudover igangsættes et øget tilsyn med asbestarbejde og en styrket kommunikations- og vejledningsindsats om asbest i 2023. Partierne er derudover enige om, at mulighederne for at sidestille reglerne og praksis omkring indvendigt og udvendigt asbestarbejde skal undersøges og herefter drøftes med arbejdsmarkedets parter.

Den danske EU-parlamentariker, Marianne Vind (S) kæmper for skærpede asbestregler i EU. Næste skridt er forhandlinger med kommissionen og ministerrådet.

Asbest er et europæisk problem

Det er ikke kun i det danske folketing, at asbestlovgivningen forsøges skærpet, også i EU foregår en kamp om asbesten

TEKST: **ANNE METTE OMØ CARLSEN** · FOTO: **SØREN D. ANDERSEN**

Danske EU-parlamentarikere har igennem længere tid arbejdet med at få asbest på dagsordenen, og få skærpet reglerne. Tilbage i 2021 lykkedes det et massivt flertal i udvalget for Beskæftigelse og Sociale Anliggender i EU-parlamentet at vedtaget rapporten »Beskyttelse af arbejdere mod asbest.«

Rapporten lægger op til, at EU-kommissionen skal sikre en plan for, hvordan man vil kortlægge og fjerne asbest og beskytte de arbejdere og borgere, der kan blive udsat for asbest i forbindelse med den grønne renoveringsbølge i EU.

KOMMISSIONENS UDSPIL UDEN INDHOLD

EU-Kommissionen er nu kommet med deres forslag til revidering af asbestdirektivet, det vækker desværre ikke stor begejstring hos den danske EU-parlamentariker Marianne Vind (S).

– Særligt er jeg utilfreds med, at de lægger op til en alt for høj grænseværdi. I Danmark er grænseværdien 0,003 fibre/cm3. EU-kommissionen lægger op til en grænseværdi på 0.01 fiber/cm3 og det er simpelthen forkasteligt, siger Marianne Vind. Forslaget indeholder ikke meget andet end et forslag om grænseværdi, hvilket også vækker harme hos Marianne Vind.

> ***Særligt er jeg utilfreds med, at de lægger op til en alt for høj grænseværdi.***

Med udspillet er der yderligere tiltag og lovgivning på vej, som kan forventes i løbet af 2022 og 2023. Det er blandt andet et lovforslag om obligatorisk screening og registrering af asbest i bygninger.

VIDERE FORLØB KAN TAGE TID

Marianne Vind fortæller, at kommissionens udspil nu skal gennem EU-systemet. Det betyder, at det skal gennem parlamentet og ministerrådet og ende i de såkaldte trilogforhandlinger. Ved trilogforhandlinger mødes forhandlere fra kommissionen, parlamentet og ministerrådet for at forhandle og afdække kompromisser. Marianne Vind regner med at blive forhandler fra sin gruppe i parlamentet.

– En sådan proces tager tid, og der er endnu ikke fastsat dato for hvornår trilogforhandlingerne går i gang, fortæller Marianne Vind. ■

BORGERFORSLAG:

Lovkrav om uvildighed i asbestprøver

En forælder fra daginstitutionen på Kobbelvænget, der blev ramt af asbest, en tømrer fra BJMF og en arbejdsmiljørepræsentant fra Rør og Blik er nogle af dem, der har taget initiativ til et nyt borgerforslag om uvildighed i asbestprøver.

I FORSLAGET SKRIVER DE BLANDT ANDET:
Vi ønsker et nyt lovkrav, som skal sikre større uvildighed, når der testes for asbest på byggepladser. Bygherrer skal fremover benytte uvildige firmaer, til at gennemføre asbestprøver på byggesager. De uvildige firmaer bestemmer, hvor der skal testes for asbest, samt hvor mange asbestprøver der skal tages på en given byggesag. Byggesagens arbejdsmiljøorganisation skal tilbydes at deltage i udpegning af prøvesteder. Således, ændres den i dag gældende praksis, hvor det er hoved- eller underentreprenører, som har ansvaret for at tage asbestprøver efter endt saneringsarbejde.

I dag skal der screenes for asbest før en asbestrenovering starter. Der bør også laves lovkrav om, at der tages asbestprøver efter endt saneringsarbejde, for at sikre, at saneringen har været tilstrækkelig grundig. Prøveresultaterne skal fremlægges for bygherre og alle medlemmer af arbejdsmiljøorganisationen, før øvrige faggrupper påbegynder arbejde i et asbestsaneret område.

Forslaget kan støttes frem til 12.maj 2023

STØT FORSLAGET HER:

Anbefalinger

Kræv at få udleveret en rapport med uvildige asbestprøver efter et område er blevet asbestsaneret. Er du i tvivl om prøverne er uvildigt udpeget, så kontakt analysefirmaet. Hvis du har journalnummeret, kan analysefirmaet fortælle, hvem, der har udpeget prøverne.

Kræv at se en miljørapport, når du starter på en renoveringssag. Også selvom, der er andre kolleger på pladsen i forvejen.

ARBEJDE INDENDØRS:
Al håndtering af asbest indendørs kræver uddannelse.

ARBEJDE UDENDØRS:
Hvis der er den mindste risiko for at materialer med asbest støver, så kræver det uddannelse. Al håndtering af f.eks. plader med asbest kræver grundig instruktion.

ER DU I TVIVL?
Kontakt fagforeningen:
Christian Korsgaard Sørensen
28 86 05 80
christian.k.soerensen@3f.dk

INGEN SKAL GÅ PÅ ARBEJDE · MED LIVET SOM INDSATS ·

Fagforening – også for de unge

BJMF Ungdom er en broget flok af lærlinge, unge svende og ufaglærte fra alle BJMFs faggrupper, der kæmper for bedre vilkår for lærlinge og andre unge.

BJMF Ungdom er en del af Bygge-, Jord- og Miljøarbejdernes fagforening, men med selvbestemmelse over blandt andet aktiviteter og økonomi.

MØDER FOR ALLE

Kom og vær med, når vi mødes hver tirsdag i lige uger. Alle kan komme og være med til at planlægge aktiviteter og aktioner.

Møderne begynder kl. 16.00 og der er øl, vand og mad, hvis der er stemning for det.

Tag din kollega eller klassekammerat under armen og duk op i BJMF på Mølle Allé 26, 2500 Valby. Vi glæder os til at se dig!

Har du spørgsmål, eller vil du høre mere om, hvordan du kan blive en del af BJMF Ungdom så skriv eller ring til:

Kamilla Heiberg
26 16 17 32
kamilla.heiberg@3f.dk

Hjalte Lindeberg
88 92 27 03
hjalte.lindeberg@3f.dk

Fra BJMFs vedtægter

§ 15 UNGDOMMEN

- *Stk. 1 Ungdomsarbejdet varetages af fagforeningens lærlinge, elever samt medlemmer til og med 30 år.*
- *Stk. 2 Ungdommen afholder et årsmøde, hvor ungdommen fastsætter deres vedtægter, som ikke må være i strid med fagforeningens vedtægter, samt vælger en bestyrelse på minimum 5 personer.*
- *Det er en forudsætning for mødets status som årsmøde, at der mindst deltager 30 ungdomsmedlemmer.*
- *Stk. 3 Ungdommen har indstillingsret ved ansættelse af en ungdomskonsulent og medvirker ved prioriteringen af ungdomskonsulentens opgaver.*
- *Ungdomskonsulenten ansættes for 2 år og kan maksimalt genansættes 2 gange.*
- *Stk. 4 Ungdommen har selvstændig økonomi og disponerer over halvdelen af det almindelige ordinære lærlinge/elev-kontingent.*

Højere lærlingeløn og fede fredagsbarer

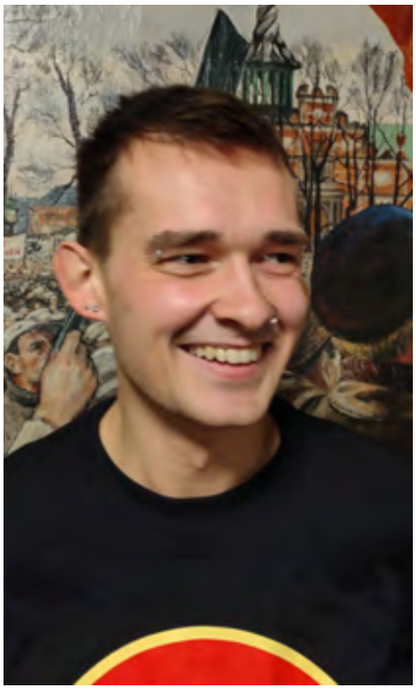

JOHNNY JUUL ØSTBERG 22 ÅR

TØMRERLÆRLING PÅ 1 HOVEDFORLØB
AKTIV I BJMF UNGDOM SIDEN I SOMMER

– Jeg blev aktiv i BJMF ungdom, fordi jeg tidligere havde været aktiv i to forskellige ungdomspartier, men vennerne stoppede og senere stoppede jeg også. Så manglede jeg noget aktivitet og noget sammenhold, og det har jeg fundet i BJMF ungdom.

– Noget af det vigtigste vi unge skal kæmpe for er lærlingelønnen. Den skal ændres, den skal sættes op. Når lønnen er så lav, som nu kan jeg godt nogen gange tænke: *Hvorfor arbejder jeg ikke i netto til en højere løn.* Vi skal helt sikkert kæmpe for en højere lærlingeløn ved overenskomstforhandlingerne.

– Vi har også arbejdet med lærlingeoprøret og de dårlige forhold på erhvervsskolerne. Jeg har venner, der fortæller om hvordan det regnede ind i deres klasselokale eller strømmen gik i regnvejr, det kan simpelthen ikke være rigtigt, at vi skal undervises under sådanne forhold.

MARIUS EMIL BJERNEMOSE UHD 20 ÅR

TØMRERLÆRLING, EUX
AKTIV I BJMF UNGDOM SIDEN 2019

– Jeg har altid været samfunds- og politisk interesseret, så BJMF ungdom var oplagt, da jeg startede min uddannelse. Det var svendene på mit arbejde, som fik mig i gang. De fortalte om arbejdet, de var alle selv nogen der støttede op om fagforeningen, og sagde at jeg skulle prøve det.

– Det har været fedt at være aktiv blandt andet, fordi der er så meget frihed til at gøre hvad vi selv har lyst til. Vi har vores egen økonomi, og det er nemt at blive aktiv.

– Lige nu arbejder vi på at få flere aktive. Vi laver fredagsbar både i Fagforeningen og på Nørrebro, og er i gang med at planlægge aktiviteter op til OK23 og generelt omkring unges vilkår. Jeg håber, at flere har lyst til at være med, det kræver ikke en masse viden eller at man deltager i alle aktiviteter, men bare de ting man brænder for. På den måde er der plads til alle.

SNBK

Brancheklub er vokset

Snedker- og Nichefagenes Brancheklub afholdt generalforsamling den 27. oktober.

FOTO: **BOLETTE ROSE JØRGENSEN**

En af de store ting på generalforsamlingen var at få ændret vedtægterne så klubben nu er en geografisk bred brancheklub, der dækker medlemmer hos 3F Vestegnen, 3F Frederiksborg, 3F Roskilde og BJMF

– Det er hammervigtigt at få et godt samarbejde op, så vi kan blive en stærk spiller i branchen, som kan rykke på de dagsordener vi finder vigtige, siger klubben.

DEN NYE BESTYRELSE BESTÅR AF:

Bolette Rose Jørgensen, (BJMF), formand
Lasse Stræde, (BJMF), kasserer
Tonny Møller, (Frederiksborg), bestyrelsesmedlem
Christian Street, (BJMF), bestyrelsesmedlem,
Ida Langgaard Celano, (Vestegnen), bestyrelsesmedlem
August Ekebjærg, (BJMF), bestyrelsesmedlem
Rasmus Sandorff, (BJMF), bestyrelsesmedlem

Snedker- og Nichefagenes Brancheklubs generalforsamling. Klubben er nu både større og bredere, og dækker nu 3F Vestegnen, 3F Frederiksborg, 3F Roskilde og 3F BJMF.

Musikere med hjertet til venstre

Kraftig musik til en billig penge

Har du brug for musik til demonstrationen, sølvbrylluppet eller noget andet festligt eller alvorligt, så kontakt Røde Horn:

Stig M. Christensen
21 91 55 04
mork.christensen@gmail.com

Følg Røde Horn på Facebook

Røde Horn spiller ved 40 års jubilæumsarrangement i BJMF

Røde Horn takker

FOTO: **SØREN D.ANDERSEN**

I anledning af Røde Horns 40-års jubilæum vil vi gerne takke fagforeningen for al den hjerteplads og hjælp vi har fået gennem tiderne.

Vi havde et fantastisk jubilæumsarrangement i BJMF den 3. september, og vi takker for de gaver vi modtag fra: Murersvendenes Brancheklub, Gaderenholdelsens Brancheklub, Jord & Betonpensionisterne. Også tak til A-klubben for deres hjælp med nedtagning af telte.

INTERNATIONAL SOLIDARITET

Operation Dagsværk hos BJMF

I løbet af sommeren har BJMF ryddet op i fjernarkivet i Emdrup. Det blev til omkring 70 flyttekasser med papirer, der skulle med Remondis til forbrænding.

I den forbindelse blev der søgt penge til at tilbyde operation dagsværkdeltagere jobbet med at bære alle kasserne op fra kælderen, tømme dem i containeren og folde kasserne sammen.

Der mødte 11 unge mennesker op fra Gladsaxe Gymnasium op. Det var glade for, at få en opgave sammen. De havde netop afsluttet det 3 måneders introforløb på gymnasiet, og havde kun i få dage været sammen med de holdkammerater, de skal følges med på deres studieretning de næste 3 år.

Det var ikke til at mærke på dem, at de ikke kendte hinanden så godt. Der gik vel under 10 minutter fra de var samlet til de havde fået lavet en plan for, hvordan processen skulle køre.

Nogle kørte kasser ud til trappen, nogle bar op, nogle tømte ud i containeren og nogle foldede og stablede de tomme kasser.

En skøn dag med en flok raske unge mennesker, der sluttede dagen af med pizza og sodavand

OPERATION DAGSVÆRK ER DANMARKS GLOBALE ELEVBEVÆGELSE.

Hvert år vælger Operation Dagsværks et globalt udviklingsprojekt, som de laver en oplysningskampagne om, der kulminerer i Dagsværkdagen i november.

I år kæmper Operation Dagsværk sammen med oprindelige folks unge

klimaaktivister i Thailand og Malaysia, som står i forreste række i kampen mod skovrydning. På Dagsværkdagen arbejdede gymnasieeleverne for at støtte og styrke oprindelige folks unge klimaaktivister i Thailand og Malaysia gennem en klimaaktivistuddannelse. Læs mere på od.dk

Stiftelsen af De Forenede Snedkere af 1862

AF: **ASGER NEERGAARD LARSEN**

Stiftelsen af De Forenede Snedkere af 1862 (i daglig tale blot »Snedkerstiftelsen«) blev stiftet i 1862 for blandt andet at skaffe billige boliger til snedkere og deres enker samt yde hjælp til værdigt trængende. Eller som det lyder fra beretningen fra 1907: »(...) at bidrage til, at gamle trængende Snedkere og deres Enker i Alderdommen kan erholde Fribolig og en lille Pengehjælp i deres egen Bygning«.

I dag er boligerne solgt, og vi er nu en selvejende stiftelse, som yder støtte til værdigt trængende.

Fonden uddeler hvert år omkring 150-200.000 kr om året fordelt på fire forskellige puljer:

- **Ferie**: For pensionister, og hovedsageligt til ferie i Danmark og især gennem FolkeFerie.
- **Legater**: Det kunne være bøger, studieture, foredrag som løfter eller styrker faget.
- **Sociale assistance:** Hvis man har brug for hjælp ved arbejdsløshed, sygdom, arbejdsskade eller af andre grunde har brug for økonomisk hjælp.
- **Fest og sammenhold:** Til afholdelse af arrangement som styrker faget.

DER KAN ANSØGES HER:

3f.dk/fordele/snedkerstiftelsen

Ansøgninger vil blive gennemgået på vores bestyrelsesmøder som finder sted 4 gange årligt, og indtil videre planlagt falder den 15. december i år og den 20. februar 2023.

Ved spørgsmål til bestyrelsen kan man kontakte:
Asger Neergaard Larsen
Asger.Larsen@3f.dk

DØDEN PÅ BYGGE-PLADSEN

2022 har allerede overgået et rekordhøjt dødstal fra sidste år, arbejdet på de danske byggepladser er farligt

TEKST: **OLE SØNDERBY, RØR OG BLIKKENSLAGERNES FAGFORENING** · FOTO: **KATI NICULAE**

I maj døde en 49-årig kollega ved en voldsom gaseksplosion ved svejsearbejde på en fjernvarmeledning. I juni blev en rumænsk betonarbejder mast til døde under et bygningselement. Det var den fjerde af den type ulykker alene i år. Dagen før mistede endnu en arbejder ved Prøvestenen livet ved en tilsvarende ulykke, da han først blev klemt fast, og derefter kvast mellem en betonklods og en gravko.

Vi er hastigt på vej mod en trist og foruroligende rekord med mange døde på danske arbejdspladser. Der er et farligt arbejdsmiljø med høj overdødelighed ude på Danmarks mange travle byggepladser. Når mor eller far tager hjemmefra på en normal arbejdsdag som håndværker, er det dobbelt så farligt, end for de fleste andre lønmodtagere med fem døde håndværkere på otte måneder.

HÅRDT ARBEJDE, DÅRLIGT HELBRED OG DØDEN

Arbejdet på byggepladsen er dobbelt så farligt, end de fleste andre fag i Danmark viser Arbejdstilsynets statistik. Johnny Dyreborg, Sikkerhedsforsker på Det Nationale Forskningsinstitut for Arbejdsmiljø, taler om »The Big Five« som er de erhverv, hvor der er en højere risiko for arbejdsulykker, set i forhold til andre erhverv. Farlige fag som transport, landbrug og byggeri, som altid topper ulykkesregisteret, og hvor vi også i højere grad ser dødsulykkerne.

I nogle fag sker der sjældent arbejdsulykker, men tragiske dødsfald som på socialområdet. Det er særligt bygningsarbejdere på store anlægsprojekter som Metro, Femern, supersygehuse, hvor der er en højere risiko for, at medarbejdere kommer ud for arbejdsulykker, hvis der ikke sættes effektivt ind med forebyggelse.

Ved mindre byggeopgaver og mindre håndværksvirksomheder kan der også være en høj risiko for arbejdsulykker, og mindre alvorlige arbejdsulykker bliver ikke altid anmeldt. Den dårlige helbredstilstand skyldes blandt andet lange arbejdsdage med tungt arbejde og mangel på søvn og hvile, konkluderer arbejdstilsynet. De konstaterer ikke overraskende, at lavere dødsrisiko ved højere uddannelse også er et naturligt makkerpar.

Johnny Dyreborg, sikkerhedsforsker hos Nationale Forskningscenter for Arbejdsmiljø

DØDEN SOM MAKKER

Hvorfor er arbejdslivet for håndværkeren så farligt og bliver problemet værre? Og mest vigtigt: Hvordan undgår vi de alvorlige ulykker, forbedrer arbejdsmiljøet og forebygger dødsfald på byggepladsen?

Johnny Dyreborg, sikkerhedsforsker hos Nationale Forskningscenter for Arbejdsmiljø, peger på, at da dødstallet statistisk set er lavt, kan det være svært at sige noget om udviklingen fra år til år. Men dødsulykkerne er et pejlemærke på, at byggebranchen kan være et særdeles farligt område, når vi taler arbejdsmiljø.

Tunge maskiner, kraner, gravemaskiner mv. er potentielle alvorlige farekilder. Men arbejdet behøver ikke at være farligt, så længe de farekilder er under kontrol. At flyve er åbenlyst meget farligt, men med fornuftige procedurer, regler og veluddannet personale, er det meget sikkert at

Lars Olsen, leder af Byggeriets Arbejdsmiljøbus

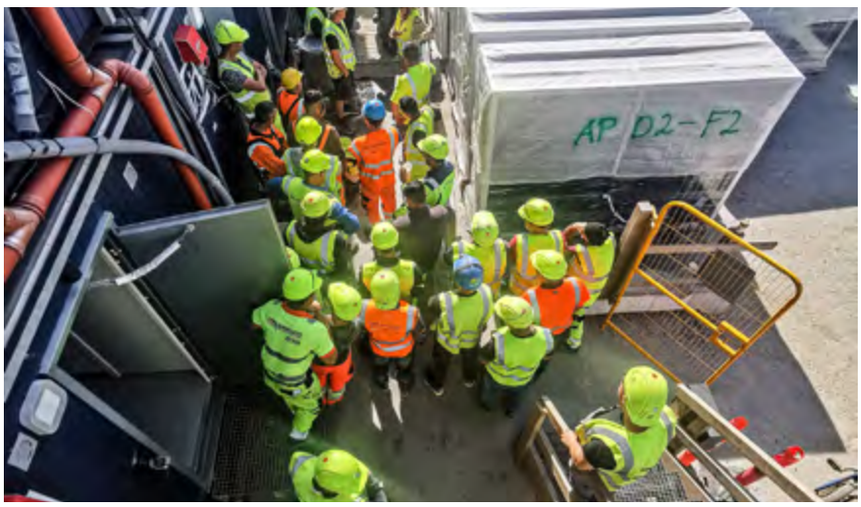

Kollegaer samlet få timer efter dødsulykken på MT. Højgaards plads i Nordhavn. Antallet af arbejdsulykker stiger foruroligende.

flyve. Der er dog den udfordring, at byggepladser ofte er dynamiske og under konstant forandring fra morgen til aften. Byggeledelsen har ansvaret for at planlægge sikkert, men utroligt mange faktorer og risikoforhold, skal medtænkes.

Elementer som økonomi, tidsfrister, ressourcer, byggekrav, leverancer, underentreprenører, bygherreønsker kan lægge et pres på områder som arbejdsmiljø og sikkerhed. Store byggerier er komplekse og kræver stærke sikkerhedsforanstaltninger, som også skal være på plads, når der er travlt. Derfor er det vigtigt, at sikkerhed er integreret i selve byggeprocessen, og ikke noget der klares ad-hoc ved siden af de andre opmærksomhedspunkter.

SYSTEMATISK INDSATS STOPPER ULYKKER

Johnny Dyreborg peger på, at uddannelse og kurser er vigtige, men de tiltag kan ikke stå alene i forebyggelsen af arbejdsulykker. Sikkerhed skal indgå på organisationsniveau og være en fast indarbejdet del af hele virksomhedskulturen.

– Det kræver, at man arbejder målrettet med ulykkesforebyggelsen og kombinerer forskellige tiltag i en flerstrenget indsats. Her bliver arbejdsmiljø og sikkerhedsarbejdet væsentligt løftet, især når vi samtidig gør brug af de helt rigtige og effektive tekniske løsninger, som eliminerer eller erstatter farlige byggeprocesser med mindre farlige. Sikkerhed i design og planlægning er vigtige opgaver for bygherrer, producenter, arkitekter, ingeniører, konstruktører mv., sådan, at der ikke efterlades for mange og vanskelige sikkerhedsudfordringer til byggeledelse, sikkerhedskoordinatorer og arbejdere, når de skal i gang med at udføre byggeopgaven. Det er det vi kalder en systematisk arbejdsmiljøindsats, som vi ved mindsker risikoen for arbejdsulykker, siger Johnny.

DEN ULTIMATIVE ARBEJDSULYKKE

Lars Olsen, har som daglig leder af Byggeriets Arbejdsmiljøbus kørt ud og rådgivet håndværkere om sikkerhed og tekniske hjælpemidler i 14 år:

– Døden på arbejdet er den ultimative arbejdsulykke, som vi naturligvis skal undgå, men vores byggepladser er uhyre komplekse og dynamiske arbejdspladser, der kan være helt forandrede fra morgen til frokost. Nye underleverandører og sjak dukker hele tiden op. Sikkerhedskulturen fra firma til firma er meget forskellig. Der er historisk betingede forskelle fra fag til fag, hvilket skaber særegne forhold og mange aktører, når der skal planlægges sikkert, siger Lars Olsen.

Bambus kører ud til super sygehusbyggerier, Femern, Baltica Pipe, som er komplicerede og gigantiske byggerier med et højt risikoniveau.

– Sikkerhedsarbejdet skal udvikles kontinuerligt og systematisk. Tekniske hjælpemidler skal altid være effektive og hurtige, aldrig besværlige for så samler de blot støv. Men udfordringerne for samarbejdet og sikkerhed er de forskellige sprog og kulturer på byggepladsen med mange underentreprenører og et højt tempo, forklarer Lars.

Lars ser et håb i fremtiden, da nye håndværkergenerationer har et stærkere fokus på sikkerhedskultur og helbred.

– Jeg oplever, at de unge håndværkere i langt højere grad italesætter problemerne, handler på dem og løser det i fællesskab, siger Lars.

VIKAR DØDE UNDER BETONELEMENT

Karsten Clausen, TR i Kemp og Lauritzen, arbejdede i Nordhavnen, da ulykken skete. Han fortæller: Pladsen blev hurtigt fyldt med blå blink og ambulancer og vi gik alle i skurene et par timer, mens de fik vristet staklen fri. VVS, elektriker og ventilations-sjakkene sad samlet i skuret indtil Kemp og Lauritzen orienterede dem om forløbet og sendte dem hjem.

– Kemp og Lauritzen handlede fornuftigt og resolut på situationen. Arbejdsmiljørepræsentanter og ledelsen udarbejdede krav til bygherren mht. sikkerhed og arbejdsmiljø. Med et særligt fokus på kraning og hvordan vi kunne komme videre og undgå fremtidige ulykker. Der var også tilbud om støtte og rådgivning. Når ulykken opstår er der behov for at følge op på sikkerhedsproceduerer og instruktioner, siger Karsten.

Han fortæller desuden:

– Vores udenlandske kolleger deltager sjældent i sikkerhedsmøder, obligatorisk undervisning eller runderinger. De er ikke organiserede, de kan ikke sproget og de er fraværende i sikkerhedsarbejdet. Samtidig er de vikaransatte, kender ikke byggepladsen og slet ikke vores sikkerhedskultur.

DØDSFALD ER KUN TOPPEN AF ET DÅRLIGT ARBEJDSMILJØ

MT Højgaard har erkendt ansvaret for dødsulykken og peger på, at kultur, sprogbarrierer, instruktioner og materiel er en del af forklaringen på en ulykke, der kunne være forebygget.

– Vi har syv store byggekraner og mange transportveje og har oplevet farlige situationer, når de kraner med kritiske sammenstød. Vores firma og vi har foreslået GPS styring af kraner og transportveje, MTH har valgt vagter, der fløjter i stedet for intelligent software. Men vi har jo alle høreværn med musik og kommunikation i ørene og kan ikke høre et fløjt«, sukker Karsten træt.

Den unge rumæner var indlejet af MTH fra vikarbureauet Blue Collar, som specialiserer sig i at handle udenlandsk arbejdskraft.

– I virkeligheden er den store dræber primært støv, farlige kemiske stoffer, asbest og PCB, der blandet med andre miljøpåvirkninger, langsomt dræber os, hvis vi udsættes for et dårligt arbejdsmiljø dagligt. Dødsfald på pladsen er blot toppen af et isbjerg af dødsensfarligt miljø, pointerer Karsten. ■

FAKTA

Arbejdstilsynet udførte 24.000 tilsynsreaktioner i 2021.

KONTROLLEN UDLØSTE*

- 11.123 strakspåbud,
- 5.515 påbud
- 504 forbud.

STATUS 2022*

- 300.000 arbejdere er fysisk overbelastede.
- 450.000 arbejdere er psykisk overbelastede og 31 håndværkere er på nuværende tidspunkt døde på arbejdet.

**Kilde: Arbejdstilsynet*

MØRKETAL PÅ ARBEJDSULYKKER

Sammenholdes antallet af selvrapporterede anmeldepligtige arbejdsulykker i Danmark med antallet af formelle anmeldelser til Arbejdstilsynet, opstår et stort mørketal. Næsten halvdelen af arbejdsulykkerne anmeldes ikke.

UNGE ER UDSATTE

For ungarbejder, de 18-24-årige lønmodtagere som ofte er uorganiserede, er der en statistisk signifikant højere underanmeldelse sammenlignet med alle øvrige aldersgrupper. Jobpatruljen finder et meget farligt arbejdsmiljø hos ungarbejder i hele Danmark.

DYSTRE TAL FRA BYGGEBRANCHEN

I 2021 blev der anmeldt 63.707 arbejdsulykker til Arbejdstilsynet. En voldsom vækst med 17.363 flere end i 2020. En historisk stigning på hele 37 procent og dermed det højeste antal anmeldte arbejdsulykker indenfor de sidste fem år.

Før 2020 blev der i en årrække anmeldt cirka 42.500 arbejdsulykker om året. Nu er vi på vej mod 70.000 om året.

MORD, DØD OG ULYKKER

Der blev registreret 36 dødsulykker i 2021. Som altid er landbrug, transport og byggeri de tre sikre topscorer med et højt dødstal hvert år. Landbrug og chaufførerne alene mistede henholdsvis seks og ni personer ved dødsulykker i 2021.

Bygge- og anlægsbranchen havde samlet fem dødsulykker i 2021. Tre døde under opførelse og nedrivning af byggeri, en ved anlægsarbejde samt en i gang med færdiggørelse af byggeri.

Tunnel-projektet et skridt tættere på

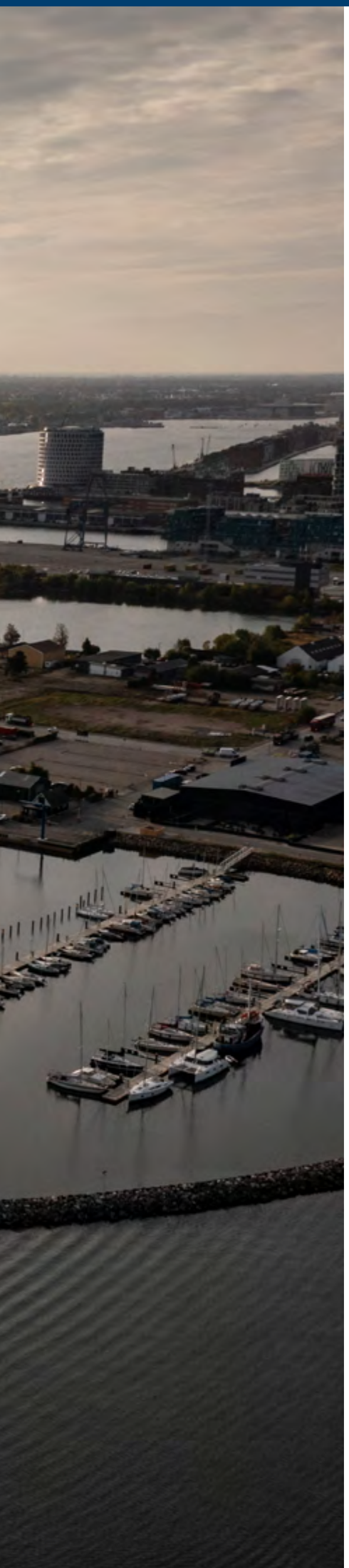

Byggeriet af Nordhavnstunnelen er rykket tættere på, og arbejdet med at sikre ordentlige arbejdsforhold på byggeriet er gået i gang.

TEKST: **ANNE METTE OMØ CARLSEN** · FOTO: **VEJDIREKTORATET**

Den har været undervejs siden 2014, den er 1,4 kilometer lang, prisen er over 3 milliarder kroner og bliver et af Danmarks største byggeprojekter – Nordhavnstunnelen.

Silas Nørager, projektleder på Nordhavnstunnelen fra Vejdirektoratet fortæller, at de i september blev færdig med en milepæl i vejen mod Nordhavnstunnelen, nemlig erstatningshavnen.

Den nye, midlertidige erstatningshavn er etableret i den tidligere Færgehavn Nord og skal være hjem for omkring 600 både fra Svanemøllehavnen i anlægsperioden, mens entreprenøren graver ud til og bygger selve tunnelen. Det er planen, at de 600 bådejere kan flytte tilbage til Svanemøllehavnen i 2027.

Næste skridt mod, at byggeriet af selve tunnelen går i gang er etableringen af byggepladsen.

KØBENHAVNS KOMMUNE SKAL KONTROLLERE

Erfaringerne fra mange andre store byggerier er ikke altid særlig opløftende, når det gælder at sikre ordentlige løn og arbejdsforhold.

– Vi har indgået et samarbejde med Københavns kommunes indsatsteam mod social dumping. Vi kunne se, at Københavns kommune var langt fremme i forhold til at kontrollere for social dumping, så vi har lavet aftale om, at de står for kontrollen på pladsen, fortæller Silas Nørager.

> ***Erfaringerne fra mange andre store byggerier er ikke altid særlig opløftende, når det gælder at sikre ordentlige løn og arbejdsforhold.***

Silas Nørager, vejdirektoratet, projektleder på Nordhavnstunnelen.

Københavns kommunes indsatsteam skal kontrollere, at arbejdsklausulerne overholde, mens opgaven med at kontrollere uddannelsesklausuler fortsat ligger hos Vejdirektoratet.

– Vi har kædeansvar på pladsen og arbejder med en ID-kort løsning. Pladsen vil være lukket helt af og kun folk med ID-kort kan få adgang. Det kan blandt andet sikre, at vi ved hvor og for hvem folk er ansat, fortæller Silas Nørager.

ID-kortet kan benyttes til at føre kontrol med arbejdsklausuler ved, at oplysninger om arbejdstid fra ID-kortet sammenholdes med lønoplysninger, som udleveres af entreprenøren. Desuden kan Arbejdstilsynet føre kontrol med arbejdsmiljøfaglige uddannelser og RUT-registrering (Registeret for Udenlandske Tjenesteydere) på byggepladsen.

Det er belgiske N.V. BESIX og MT Højgaard Danmark, der har vundet kontrakten på udførelse af Nordhavnstunnelen, og skal stå for selve byggeriet. ■

Indsatsteam kontrollerer tunnelen

Københavns kommunes særlige indsatsteam mod social dumping skal stå for kontrollen på Nordhavnstunnelen

TEKST: **ANNE METTE OMØ CARLSEN** · FOTO: **SØREN D. ANDERSEN / VEJDIREKTORATET**

Det bliver Københavns kommunes særlige indsatsteam mod social dumping, der skal stå for at kontrollere arbejdsklausuler på Nordhavnstunnelen. Fordi kommunen overtager driften af tunnelen efter den er færdig, er de allerede nu en del af projektet, som Vejdirektoratet ellers har ansvaret for. Indsatsteamet er allerede gået i gang.

– Vi har været behjælpelig med at udarbejde arbejdsklausuler, og har været med på det indledende arbejde, hvor der blev etableret erstatningshavn, adgangsveje og på den sidste del af nedrivningsentreprisen, fortæller CSR-konsulent hos indsatsteamet, Natalia Grillis.

KONTROL BLIVER SOM DE PLEJER

Natalia Grillis forventer, at arbejdet bliver som det plejer: at risikovurdere, komme på uanmeldte besøg, at komme ud på pladsen med deres materiale og tale med folk.

– Selvom det er en stor og lidt anden plads, så er processen for vores kontroller den samme. Arbejdsklausulerne for Nordhavnstunnelen ligner også ret meget de klausuler vi arbejder med i Københavns kommune, siger Natalia.

Indsatsteamet har lang erfaring i arbejdet med at kontrollere kommunens byggepladser, og har siden 2018 taget på uanmeldte besøg på arbejdspladser og sikret, at leverandører og samarbejdspartnere har ordnede forhold, og om der er fair løn- og arbejdsvilkår.

Som reference for fair løn- og arbejdsvilkår anvendes de landsdækkende overenskomster i det relevante fag, indgået mellem de mest repræsentative fagforbund og arbejdsgiverorganisationer i Danmark. Det er altså ikke uerfaren spiller, der kommer til at føre kontrollen med Nordhavnstunnelen.

HÅBER PÅ EN ROLIG PROCES

Det er belgiske N.V. BESIX, en byggegruppe baseret i Bruxelles og en af verdens førende internationale entreprenører, og danske MT Højgaard, en af de førende bygge-og anlægsvirksomheder i Norden, der har vundet kontrakten på Nordhavnstunnelen.

Tunnelen skal opføres i partnerskab med underleverandørerne Niras, Bravida Danmark og Jacobs Sverige AB.

– MT Højgaard har meddelt, at de hovedsageligt vil ansætte egne folk. Det kan betyde, at vi ikke vil se de grimme sager med underbetaling og dårlige forhold, som vi ellers ofte har set på de store projekter, siger Natalia Grillis. Hun fortæller, at der lige nu er en periode med lav risiko, der er ikke mange folk i gang endnu, og byggepladsen bliver forberedt. I løbet af det nye år vil der begynde at komme flere folk og mere aktivitet på byggeriet.

Hele nordhavnstunnelen forventes at være færdig i 2027. ■

Fakta om Nordhavnstunnelen

- Vejdirektoratet bygger en tunnel under Svanemøllehavnen og Kalkbrænderiløbet på Østerbro i København. Tunnelen bliver 1,4 kilometer lang, og starter ved Nordhavnsvej/østsiden af Strandvænget og ender ved Kattegatvej på Nordhavn.

- Vejdirektoratet er bygherre på projektet, og når det står færdig bliver tunnelen overdraget til Københavns Kommune. Tunnelen bliver dermed en del af det kommunale vejnet.

- Projektet finansieres af By & Havn I/S, der også står for den generelle byudvikling i Nordhavn, Københavns Kommune og det fremtidige selskab for Lynetteholmen.

- Nordhavnstunnellen er budgetteret til at koste 3,4 milliarder kroner, og kan efter hovedtidsplanen forventes taget i brug i midten af 2027.

- Tunnelen bliver en såkaldt in situ-støbt tunnel. Det vil sige en tunnel, der støbes på stedet. Nordhavnstunnelen får to kørespor i hver retning, og kørsporene bliver adskilt af en tunnelvæg i midten.

- Regeringen og Københavns Kommune besluttede i 2014 at anlægge en metro til Ny Ellebjerg via Sydhavn, mere metro i Nordhavn og en Nordhavnstunnel under Svanemøllebugten.

- Folketinget vedtog den 5. februar 2015 »Lov om ændring af lov om en Cityring og lov om Metroselskabet I/S og Udviklingsselskabet By & Havn I/S«, som også omfatter hjemlen til, at VVM-undersøgelsen for Nordhavnstunnelen kan foregå i statsligt regi.

Rasmus Gudmandsen, leder af organiseringsteamet i BJMF fortæller om BJMFs indsats på Nordhavnstunnelen

BJMF opruster på Nordhavnstunnelen

BJMF har gennem forbundet fået midler til at ansætte en ny medarbejder, der skal arbejde med Nordhavnstunnelen

TEKST: **ANNE METTE OMØ CARLSEN**
FOTO: **SØREN D. ANDERSEN**

BJMF har igennem årene opbygget stor erfaring med at arbejde med store byggerier, som Metroe, Panum og Carlsbergbyen. Via forbundet har fagforeningen nu fået midler fra en pulje, der skal sikre organisering af og kontrol med store byggepladser. Derfor kan BJMF i starten af 2023 opruste og ansætte en person til at tage sig af Nordhavnstunnelen.

Rasmus Gudmandsen, leder af organiseringsteamet i BJMF er glad for nu også at kunne gøre en indsats på det store projekt, som Nordhavnstunnelen bliver.

Vi frygter selvfølgelig en masse underfirmaer, som vi tidligere har set kan give store problemer med løn- og arbejdsforhold.

– Vi frygter selvfølgelig en masse underfirmaer, som vi tidligere har set kan give store problemer med løn- og arbejdsforhold, siger Rasmus Gudmandsen og fortæller, at en ny ansat afsat alene til tunnelen vil skulle arbejde med at organisere folkene på pladsen, og selvfølgelig arbejde med at sikre ordentlige lønninger og et godt arbejdsmiljø.

BJMF har allerede holdt det første møde med MT Højgaard og Vejdirektoratet, som er bygherre på tunnelen på vegne af Københavns kommune.

Vi kan godt mærke på MT Højgaard, at Københavns kommune og vejdirektoratet for alvor ønsker, at der skal være styr på løn og arbejdsvilkår samt et godt arbejdsmiljø. Det har også betydet, at MT- Højgaard primært vil bruge egne folk og det dæmmer jo meget op for, at der ikke kommer udenlandske underentreprenør der snyder med arbejdstimer og løn, siger Rasmus. ■

ERHVERVSEVNETAB

Ventetider på mere end to år

Sagsbehandlingstiderne for erhvervsevnetab er stukket helt af, og flere må vente i mere end to år på afgørelse

TEKST: **ANNE METTE OMØ CARLSEN** · FOTO: **SØREN D. ANDERSEN**

De to socialrådgivere i BJMF, Pernille Andersen og Lene Nielsen oplever ofte medlemmer, der bliver syge af arbejdet, slidgigt, hvide fingre eller dårlige skuldre er desværre ofte en del af hverdagen for BJMFs medlemmer. Socialrådgiverne hjælper og vejleder medlemmerne, når de skal søge om erstatning, men ventetiderne er blevet lange.

Dennis Birger Kristensen er et af de medlemmer, som har oplevet på egen krop hvordan livet, som tømrer gennem mere end 40 år slider på kroppen. Han blev sygemeldt i 2019 og ventede 2 år og 8 måneder på en afgørelse for erhvervsevnetab for hans hvide fingre og slidgigt i begge knæ.

– Jeg var til rigtig mange samtaler, som forsikringen sendte mig til. Jeg modtog mange papirer, 10-15 sider hver gang. Og så ventede jeg, og ventede, fortæller Dennis Birger Kristensen. Dennis Birger Kristensen er blevet opereret to gange i hænderne for hvide fingre, som er en sygdom, der ofte rammer folk, der arbejder ude i koldt og fugtigt vejr, hvilke mange håndværkere gør.

BJMFs to socialrådgivere opfordrer til tålmodighed, når det gælder sagsbehandling for tabt erhvervsevne. Ventetiden hos arbejdsskadestyrelsen er urimeligt lange, siger de to.

VÆRST FOR DE YNGRE

Dennis var heldig, at han undervejs fik tilkendt seniorpension, men kan slet ikke forestille sig hvordan det havde set ud, hvis han var blevet ramt som 50 årig.

– Ventetiden var lang, men det havde været endnu værre, hvis jeg havde været yngre. Ens liv står jo på stand by, når man bare venter, siger Dennis Birger Kristensen.

Arbejdsskadestyrelsen har for år tilbage fået kritik for deres behandling og behandlingstider. Kammeradvokaten påviste fejl og mangler ved Arbejdsskadestyrelsens behandling af sager om erhvervsevnetab.

Det betød, at Arbejdsskadestyrelsen iværksatte en række initiativer for at forbedre deres sagsbehandling. Et af initiativerne er blandt andet, at afgørelser om tab af erhvervsevne nu gennemgås af flere sagsbehandlere, for at undgå fejl. Det har i stedet for bedre og hurtigere behandling betydet, at mange nu må vente i mere end to år på afgørelser.

Pernille og Lene bekræfter, at de oplever meget lange ventetider, og finder det helt urimeligt.

– Mange venter i utrolig lang tid, det er ikke rimeligt, lyder det fra de to, der samtidig understreger, at de desværre ikke har nogen indflydelse på hvor hurtigt sagerne behandles, og opfordrer til tålmodighed. ■

Bestil tid hos socialrådgiverne

Lene Nielsen og Pernille Rasmussen er BJMFs to socialrådgivere, og de sidder klar til at hjælpe dig.

Hvis du gerne vil tale med en af de to, så er det en god ide at bestille tid. Hvis du bestiller tid, så vurderer de hvor lang tid samtalen vil tage, og hvordan de bedst kan guide og vejlede dig.

KONTAKT:

Pernille Rasmussen
88 92 89 76 · 20 98 37 23
pernille.rasmussen@3f.dk

Lene Nielsen
88 92 27 08
lene.n@3f.dk

Har du svært ved folkepensionen?

BJMFs socialrådgivere fortæller, at mange medlemmer henvender sig om problemer med at søge folkepension. Derfor er der nu taget initiativ til at sætte ind med råd og vejledning.

Fællesklubben for pensionister vil fremover tilbyde hjælp til folkepensionen.

Har du brug for hjælp, så kontakt:
John Læsø
28 12 46 89

TILLIDSDAGSORDEN

Borgmester vil have kulturændring

Teknik- og Miljøborgmester Line Barfod ønsker at styre med mere tillid og inddragelse, men erkender, at det lader vente på sig.

TEKST: **ANNE METTE OMØ CARLSEN** · FOTO: **KØBENHAVNS RÅDHUS**

Line Barfod
Teknik- og Miljøborgmester (Ø)

Når de ansatte, der tømmer skraldespandene, fejer gaderne eller ordner byens kirkegårde føler sig overvåget og registreret uden grund, så er det ikke redskaber, som Teknik- og Miljøborgmester, Line Barfod (Ø) har opfundet og ønsker i sin forvaltning.

– Vi skal have en måde at styre på med langt mere tillid, og ikke bruge tid på unødvendige registreringer, er den klare melding fra Line Barfod. Hun påpeger, at vejen tager tid, da ledelsesformen New public management har styret den offentlige sektor i mange år.

New public management er benyttet af de offentlige forvaltninger siden 1980érne med det formål at effektivisere. Effektiviseringen skal ske gennem udlicitering, privatisering og fri konkurrence mellem udbydere af offentlige tjenester. Kontrollen bygger blandt andet på kontraktstyring og evaluering.

Helt tilbage i 2013 besluttede Københavns Kommune et øget fokus på ledelse og skriver selv, at: *Københavns Kommune vil begrænse bureaukratiet og arbejde for at etablere en kultur, der er baseret på tillid og ansvar til alle ansatte.* Alligevel oplever specialarbejderne mistillid og for meget kontrol i deres dagligdag.

ÆNDRING TRÆKKER UD

Det er lykkedes andre forvaltninger at vende udvikling og sætte tillid på dagsordenen. Blandt andet lykkedes det i Sundhed-og Omsorgsforvaltningen, at få social og sundhedshjælpernes registreringer på den politiske dagsorden, og det førte til ændringer og mindre kontrol, men det lader til at tage tid i Teknik- og Miljøforvaltningen.

I marts måned nedlagte specialarbejderne i Grå renhold arbejdet, og kollegerne i Grøn Drift nord rettede i sympati en henvendelse til borgmesteren. De har bekymringer omkring bl.a. registreringer, udliciteringer og personalemangel.

SVÆRT AT REJSE DEBATTEN

– Vi har ikke samme fokus i befolkningen, som social og sundhedshjælperne og derfor er debatten svær at rejse. Men jeg kan sige, at der ikke er privatiseringer og ekkektiviseriner på vej. Vi arbejder på at tage medarbejderne mere med ind, men det kræver en kulturændring i forvaltningen, siger Line Barfod. Hun opfordrer derfor mange flere til at blande sig i den offentlige debat, også medarbejderne i Teknik- og Miljøforvaltningen.

På spørgsmålet om de mange registreringer og kontrol, siger Line Barfod, at der er for mange led ned gennem forvaltningen, hvilket gør at der går for lang tid fra medarbejderne konstatere noget, der ikke fungere til det kommer op til rette led.

SPECIALARBEJDERNE LØBER STÆRKT

Det er ikke kun registreringer og kontrol, der generer specialarbejderne i deres hverdag, men også, at de mangler kollegaer. Der er for mange opgaver og for få ansatte.

Line Barfod påpeger, at det handler om hvor meget der er politisk flertal for at ændre.

– Inden for andre områder er der demografiregulering på opgaverne, det betyder at der tildeles penge efter hvor mange borgere der er. Så når byen vokser, så vokser udgifterne til renhold af gader selvfølgelig også, men det bliver vi ikke kompenseret for, fortæller Line Barfod.

SOCIALT ANSVAR

For at få flere hænder i fremtiden, fortæller hun , at hun ønsker at området skal tage et socialt ansvar og derfor arbejder med en række nye ordninger, for at tiltrække unge og samtidig hjælpe nogen, der har svært ved at få fodfæste på arbejdsmarkedet.

– Vi har fokus på fritidsjobbere, på dem der ikke får en uddannelse og på voksenlærlinge, siger Line Barfod.

BORGMESTEREN VIL UD

Line Barfod fortæller, at hun for kort tid siden havde et møde med alle tillidsrepræsentanter for specialarbejderne**.**

– Jeg vil rigtig gerne inviteres ud, jeg vil meget gerne i tættere dialog med medarbejderne, siger Line Barfod. Hun påpeger også, at hun er åben overfor forslag og ideer. ■

TILLIDSDAGSORDEN

Mindre kontrol og mere tillid

Specialarbejderne i Teknik- og Miljøforvaltningen rettede i foråret en kritik af ledelsen i forvaltningen, og vil have opgør med kontrol og registreringer

TEKST: **ANNE METTE OMØ CARLSEN** · FOTO: **SØREN D. ANDERSEN**

Rasmus Bredde
Formand for Servicegruppen i BJMF

I marts måned nedlagte specialarbejderne i Grå renhold arbejdet, og kollegerne i Grøn Drift nord rettede i sympati en henvendelse til Teknik- og Miljøborgmester, Line Barfod (Ø). De har bekymringer omkring blandt andet registreringer, udliciteringer og personalemangel.

Specialarbejderne er blandt andet dem, der tømmer byens skraldespande, holder gaderne rene og kirkegården pæne.

– Vi oplever flere og flere registreringer for de ansatte, både personlige registreringer og kollektive. Det gør selvfølgelig, at de føler sig mistænkeliggjorte og oplever, at der ikke er tillid til dem, fortæller Rasmus Bredde, formand for servicegruppen i BJMF og selv specialarbejder i København Kommune. Han påpeger desuden, at kontrol kan være fint, hvis det giver mening.

– Bruges det til at kontrollere om timerne bruges rigtigt, eller bruges det til at kontrollere den enkelte medarbejder, det er stor forskel på de to måder, siger Rasmus.

NÅR KONTROLLEN TAGER OVER

– Vi har diskuteret det flere gange og og blevet enige om, at kontrol ikke skal være for kontrollen skyld, men begrænses mest muligt. Alligevel ser vi så, at når der kommer fokus på området og vi vil forsøge at klarlægge hvordan vi bruges vores tid, ja så udmønter det sig i GPS overvågning af de ansatte, fortæller Rasmus.

Diskussionen om kontrol og tillid i den offentlige sektor er efterhånden gammel og mange forskellige former og teorier er kommet til. I 2013 vedtog København Borgerrepræsentation en tillidsdagsorden, og senere i 2019 et kodeks for tillid, så kommunen har altså i mange år haft fokus på tillid til medarbejderne.

København kommune skriver selv, at hensigten er: *Øget tillid til lederne og medarbejdernes faglighed og dømmekraft frigør mere tid til kerneopgaverne og sikrer bedre kvalitet og højner arbejdsglæden. Alt sammen til gavn for borgerne.* Specialarbejderne oplever i øjeblikket det modsatte.

ANERKENDELSE OG INDDRAGELSE VIRKER BEDRE

– De fleste mennesker virker bedst ved anerkendelse og inddragelse, det er det der skaber tillid, siger Rasmus. Han fortæller også, at det som specialarbejderne oplever er, at der kommer en konsulent ud og siger at noget skal ændres, uden at have inddraget nogen eller lyttet til dem, der går med opgaven hver dag.

Ifølge Rasmus er der tit ting, der ikke giver mening for de ansatte. For eksempel er det sådan, at hvis vi hjemtager en kommunal opgave, så skal der være 20% privat for, at vi kan sammenligne ydelsen. Men hvorfor ikke 5%.

At Teknik- og Miljøforvaltningen efter så mange år stadig har problemer med at arbejde med tillidsbaseret ledelse giver ikke mening, og gavner heller ikke bundlinjen. Forskningen viser, at organisationer, der har tillidsfulde relationer mellem ledere og medarbejdere, har mindre behov for kontrol. Det betyder blandt andet, at tillidsfulde organisationer er mere innovative, er bedre til at samarbejde og kommunikere og har mere tilfredse medarbejdere, der skaber bedre resultater. ■

På vej mod OK23 - hvad er kravene, og hvad kan du gøre

Ved overenskomstforhandlingerne lægger fagbevægelsen arm med arbejdsgiverne om løn- og arbejdsforhold. I det sidste halve år har fagforeningerne i hele landet indhentet krav, som der nu skal kæmpes for at hive hjem. 3F BJMF har 3 hovedkrav:

1 HÆV BUNDEN OG BEVAR REALLØNNEN

De sidste år er inflationen steget til endnu usete højder. Det betyder, at vi som bygningsarbejdere bliver hårdt ramt på økonomien. Vi mærker alle sammen prisstigningerne i dagligdagen, og hvis vores lønninger ikke følger med, så bliver vi reelt set fattigere end vi har været før.

Vi vil ikke acceptere, at det skal være os lønmodtagere, der skal betale for inflationsstigningerne.I de sidste mange overenskomstperioder har der været kæmpe opsving i byggebranchen. Mestrene har tjent kassen og nu er det på tide, at de kommer til lommerne. Derfor skal reallønnen sikres, så vi ikke mister købekraft. Økonomiske eksperter siger, at inflationen er steget med 11%. Derfor kræver vi, at alle satser i overenskomsten bliver inflationsreguleret tilsvarende.

2 STOP SOCIAL DUMPING

Den grove udnyttelse af vores udenlandske kollegaer intensiveres af arbejdsgiverne.

Vi vil ikke konkurrere med vores udenlandske kollegaer i ræset mod bunden.

Derfor kræver vi et reelt værn mod social dumping i vores overenskomster.

Firmaer, der bevidst omgår overenskomsterne skal straffes. Hovedentreprenører der entrerer med firmaer, der ikke overholder overenskomsten skal kunne drages til ansvar.

Mindstelønningerne i overenskomsten skal hæves markant, så der ikke kan foregå overenskomstdækket løndumping.

3 SÆNK ARBEJDSTIDEN

Når pensionsalderen stiger og stiger, kommer nye generationer reelt set til at bruge flere timer af deres liv på arbejde end tidligere. Den teknologiske udvikling gør, at vi grundlæggende er mere produktive i vores arbejde end tidligere.

Det er på tide, at vi bliver kompenseret for vores øgede effektivitet og vores stigende pensionsalder. Arbejdstiden er ikke blevet ændret i over 30 år.

Vi vil kæmpe for en nedsat arbejdstid i form af for eksempel 30 timers arbejdsuge med fuld lønkompensation, retten til den 7. ferieuge, retten til flere omsorgsdage, eller retten til betalte pauser.

Det er vigtigt, at vi viser støtte til vores forhandlere. Vi skal lægge pres på arbejdsgiverne så vores forhandlere står stærkere

Hvad kan du gøre?

- Del et billede af sjakket med jeres krav. Vi har mange bannere liggende, vi gerne kommer ud med, og det er kun fantasien der sætter grænser
- Deltag i demonstrationer og aktioner med fagforeningen.
- Vi klapper forhandlerne ind til deres første forhandling d. 12. januar på Rådhuspladsen, kom og vær med.
- Følg med i overenskomstforhandlingerne på BJMF's Facebook side
- Snak med dine kollegaer om hvad der er vigtigt for jer, og husk at stemme om overenskomsten, når den er forhandlet.

SAMMENHOLD VIRKER
OK23
3F BJMF VORES FAGFORENING

LØN

Byggefolk lærer om løn

Forhandl dig til mere i løn var overskriften på den lønkonference byggegruppen arrangerede for 30 byggefolk i september

TEKST: **ANNE METTE OMØ CARLSEN**

FOTO: **ANNE METTE OMØ CARLSEN PHILIP GUERRA DA SILVA**

Musikhuset hos BJMF var tæt pakket, da byggegruppen arrangerede lønkonference for timelønnede byggefolk. Dagen handlede blandt andet om spørgsmålene: hvordan laver jeg en god lønforhandling? hvad er en god lokalaftale? hvad gør jeg hvis mester ikke vil give noget? og hvordan får jeg opbakning fra kollegerne?

På konferencen var der oplæg fra både tillidsfolk og faglige sekretærer fra BJMF.

Tømrer Bent Pedersen var en af deltagerne, som bød ind med sine erfaringer som tillidsrepræsentant gennem mange år, han siger:

– Løn ikke kun er løn. Det kan være seniorordning, omsorgsdage, kørsel og ikke kun kroner og øre. Jeg har fået rigtig meget med hjem, og også delt ud af de erfaringer jeg har gennem mange år som tillidsrepræsentant. Bent Pedersen understreger, at det er vigtigt at tale løn sammen og ikke lave individuelle lønaftaler - det skaber ifølge tømreren ikke sammenhold.

SVÆRT MED FORSKELLIGE FORVENTNINGER

Murer, Philip Guerra da Silva deltog også på konferencen. Philip har været tillidsrepræsentant i tre år, og stiller op igen næste gang der er valg.

– Det er vigtigt at dele erfaringer og høre historier fra andre. Det kan være svært på den ene side at have svendenes forventninger til løn, og på den anden side ledelsens afgørelser. De to hænger ikke altid helt sammen, og så er det godt at høre

andres erfaringer med forhandling, siger Philip. Hans erfaring er, at kollegerne gerne vil, særligt når de engagerede går forrest.

Faglig sekretær hos BJMF, Anders Lange har været primusmotor i konferencen, og siger:

> ***Det er vigtigt at bruge sin ret til at forhandle løn. Det var min oplevelse, at folk fik nogle redskaber med hjem til den lokale lønforhandling og jeg håber, at vi kan gøre det igen næste år.***

– Det er vigtigt at bruge sin ret til at forhandle løn. Det var min oplevelse, at folk fik nogle redskaber med hjem til den lokale lønforhandling og jeg håber, at vi kan gøre det igen næste år. ■

GARTNERUDDANNELSEN

Tre-partsaftale straffer grønne erhvervsskoler

Det lokale uddannelsesudvalg for gartner på Vilvorde er bekymrede over incitamentet og bonusser for lange uddannelsesaftaler. Det bryder med den tradition, der findes på det grønne område, hvor de korte aftaler har sikret en høj faglighed og som også gør det nemmere for de helt nye grønne virksomheder, der er i gang med den grønne omstilling.

TEKST: **DET LOKALE UDDANNELSESUDVALG FOR GARTNER, ROSKILDE TEKNISKE SKOLE, VILVORDE** FOTOS: **PEXELS**

Vi er i gang med en verdensomspændende grøn omstilling. Det betyder, at der er en forsigtig udvikling i virksomhedernes fremkomst. Vi ser nye virksomheder, der begynder at tage lærlinge. Det er små virksomheder, der arbejder med økologi og bæredygtighed.

De er i gang med at etablere sig, og er et økonomisk usikkert sted. De vil gerne uddanne gartnere, men tør ikke at tegne de lange uddannelsesaftaler. Det er rigtig ærgerligt, for det betyder, at de gamle lærepladser ikke kan erstattes af de nye endnu.

Det har desuden været kutyme, at en gartnerlærling har flere lærepladser undervejs, minimum 2, som gerne indeholder flere forskellige plantearter. På den måde bliver fagligheden høj, og den omstillingsparathed, som det kræver at dyrke planter, får gode muligheder for at slå rod hos den nyudlærte gartner.

NYE INCITAMENTER OG BONUSSER

Virksomhederne og lærlingene tegner derfor *korte uddannelsesaftaler*. Med den nye trepartsaftale er det fortsat en mulighed, helt lovligt, for virksomhed og lærling.

Men med trepartsaftalen følger en ny incitamentsstruktur, hvor erhvervsskolen nu kun vil modtage en bonus, når de sørger for, at lærlingen og virksomheden tegner en *fuld uddannelsesaftale* eller *en fuld kombinationsaftale* i løbet af grundforløb 2.

Den nye incitamentsstruktur har til hensigt at sikre eleven et kontinuerligt uddannelsesforløb. Strukturen tager derfor ikke højde for de faglige og brancherettede forskelle og problemstillinger, som kendetegner de mangeartede erhvervsuddannelser.

ØKONOMISK TILSKUD FJERNES FRA VILVORDE

Tidligere modtog erhvervsskolen et færdiggørelsestaxameter hver gang de afsluttede en lærling på grundforløb 2, uanset om denne havde en uddannelsesaftale eller ej.

Altså fjernes et økonomisk tilskud, som bliver erstattet af et tilskud, som rent fagligt ikke er hensigtsmæssigt. På denne måde tvinges skolerne til at presse på med at tegne de fulde uddannelsesaftaler, selvom det har konsekvenser for lærlingens faglighed.

Det synes vi, i Det Lokale Uddannelsesudvalg, er en dårlig løsning. Det kommer til at få økonomiske konsekvenser for skolen, da lærling og virksomhed fortsat kan tegne de korte aftaler, mens det er skolen som bliver straffet økonomisk.

Derudover vil det også betyde, at skolen slet ikke får et tilskud for de lærlinge som selv har fundet en læreplads inden de starter på grundforløb 2. Vi synes ellers, at det er en god ting når lærlingene selv har fundet en læreplads på forhånd. Det er i virkeligheden et problem på samtlige erhvervsuddannelser.

> *Vi har brug for genopretning inden vores gartneruddannelse er helt væk!*

ER DER ANDRE LØSNINGER?

Er den fulde kombinationsaftale så ikke løsningen på problemet?

Jo, kombinationsaftalen er teoretisk en god idé, en løsning hvis vi talte om veletablerede arbejdsgivere med en stærk branchetilknytning, nogle der lige tog telefonen og ringede til en kollega.

Som tidligere nævnt er erhvervet i en omstillingsfase grundet den grønne omstilling og nye bæredygtige krav til produktionen. Virksomhederne har derfor ikke dannet reelle faglige netværk endnu og er nødsaget til at bruge deres tid og ressourcer på omstillingen.

Ligeledes er det jo stadig muligt at tegne de korte uddannelsesaftaler og derfor er det svært for den enkelte arbejdsgiver at forholde sig til, at uddannelsen udsultes økonomisk på skolen, når de betaler præcis det samme i løn til deres lærling uanset om aftalen er lang eller kort.

LOVEN MÅ RETTE SKÆVHEDEN

Indtil erhvervet er godt på vej ind i omstillingsfasen, og finder sit fodfæste igen, bliver vi nødt til at få rettet op på denne skævhed rent lovgivningsmæssigt. I modsat fald kan det komme til at betyde, at skolen ikke kan udbyde gartneruddannelsen uden at lide økonomisk tab.

Det har vel ikke været hensigten med trepartsaftalen, at vi ikke skal have en gartneruddannelse længere? Vi har brug for genopretning inden vores gartneruddannelse er helt væk!

De Gartnere, der træder ud med deres svendebrev i dag, er dybt fokuserede på, hvordan de skal dyrke planterne og jorden på den rigtige måde i fremtiden. De er dygtige, de er kvalitetsbevidste og de skal hjælpe Danmark igennem de næste år, hvor den grønne omstilling for alvor rammer os.

HØJ FAGLIGHED ER NØDVENDIG I DEN GRØNNE OMSTILLING

I det lokale Uddannelsesudvalg på Vilvorde mener vi derfor, at der må findes en løsning, som kan fastholde den høje faglighed og give erhvervet en chance for selv at fremkomme med nye lærepladser, store som små.

Kunne man forestille sig, at vi rettede vores blik tilbage til sidst i 90'erne, hvor en arbejdsgiver tegnede en uddannelsesaftale for halvdelen af læretiden, men også forpligtede sig til at hjælpe sin lærling videre? Altså en kort aftale, men én der trods alt var »længere«?

Vi er i hvert fald åbne for forslag, og vi vil med glæde se et mere fagligt funderet system, end det som trepartsaftalen hér har lagt op til. ■

Der findes mere end én gartneruddannelse; man kan blive uddannet anlægsgartner (grøn eller grå) og man kan blive uddannet gartner (væksthus- planteskole- eller havecenter). Artiklen her handler om *gartner*uddannelsen, altså den sidstnævnte.

En gartner bliver uddannet til at kunne *dyrke* planter og dermed også produktion af fødevarer. Det indebærer blandt andet, at de skal lære at lave produktionsplaner med flere forskellige planter, og at de er i stand til at ændre produktionen undervejs, så det matcher efterspørgslen.

Gartneren skal derfor gennem sin uddannelse tilegne sig et bredt plantekendskab og et bredt produktionskendskab.

Seniorklubben TIB

Alle møder afholdes på onsdage i fagforeningens lokaler og starter kl. 10.30.

Kontakt til klubben
Formand: Erik Jensen, 25 37 22 31
Kasserer: Kirsten Højer Olsen, 51 35 20 49

Gartnernes Seniorklub

PROGRAM 2023

11/1	Generalforsamling
8/2	Bankospil (overskuddet går til fløde til kaffen)
8/3	Møde i klubben
12/4	Møde i klubben
10/5	Møde i klubben
14/6	Skovtur

Endeligt program foreligger på det første klubmøde

Kontakt
Formand: Sune Bøgh
Katrinedalsvej 43, 2-4, 2720 Vanløse
20 12 07 91, sune3f@hotmail.com

Seniorhåndbogen
MED RÅD, REGLER OG SATSER TIL SENIORER

Uddeling af den nye seniorhåndbog 2023

Den 31. januar kl. 10.30 til ca. 14.00 i Musikhuset hos BJMF

Der kommer et oplæg om den nye håndbog og herefter vil der være mulig for at stille spørgsmål om alt om pensioner, efterløn, arbejde som pensionist m.v.

Der vil være morgenmad og mødet slutter med en øl eller vand.

Arrangør: Falige Seniorer

Linoklubben for efterlønnere og pensionister

Vi mødes i BJMF på Mølle Allé 26 (Musikhuset), 2500 Valby den 2. mandag i måneden, kl. 11.00.

9/1	Goddag til en ny sæson
13/2	Klubmøde
13/3	Kammeratligt samvær
3/4	Frokost m. damer
8/5	God sommer

Både nye medlemmer og kollegaer, der er stoppet med at arbejde, er velkommne.

Med kammeratlig hilsen
Poul-Erik Næs, 40 7 7 89 42

Murernes Seniorklub 2023

PROGRAM FOR FØRSTE HALVÅR

Tirsdag 17/1 kl. 10.30-13.00
Skurmøde (Halvelveren)

Tirsdag 21/2 kl. 10.30-13.00
Skurmøde (Halvelveren)

Tirsdag 21/3 kl. 10.30-13.00
Ekstraordinær generalforsamling i klubben med valg af kasserer

Tirsdag 18/4 kl. 10.30-13.00
Skurmøde (Halvelveren)

Tirsdag 16/5 kl. 10.30-13.00
Skurmøde (Halvelveren)

Tirsdag 13/6
Skovtur.
Tidspunkt og program for dagen kommer senere

Alle møderne foregår hos:
BJMF (kælderen), Mølle Allé 26 Valby.

Vi sørger altid for en bid brød og lidt til halsen.

Har du et forslag til emner til møderne, så tag dem op på næste klubmøde.

Murerarbejdsmændenes Efterløns- og Pensionistklub

Vi mødes den første tirsdag i måneden, kl. 10.00 i Smedjen, Mølle Allé 26, 2500 Valby

- Er du murerarbejdsmand?
- Er du pensionist eller efterlønner?
- Vil du med i klubben og møde kolleger?

Så ring til Palle Lund, tlf.: 61374127

JBTI-klubben

JBTI-klubben for efterløn og pensionister i BJMF ønsker alle medlemmer en glædelig jul og et godt nytår.

Vi håber at se mange af jer igen i det ny år i fagforeningen/ Musikhuset, tirsdage fra kl. 10.00.

Kontakt
Villy Hansen, 30 48 22 53

Snedker og Tømrernes pensionist- og efterlønsklub

OPRÅB!

Vi søger nye medlemmer

Vi mødes til fælles hygge og snak hver 2. og 4. torsdag i måneden kl. 10 i fagforeningen Mølle Allé 26 (Smedjen), 2500 Valby.

Udover kammeratlig samvær arrangerer vi ture rundt omkring samt afholder en årlig sommerfest og julefrokost.

Vores ægtefæller og kærester er velkomne på flere af vores ture.

Mød glad op og få en snak med os.
Eller ring til formand Poul Sand på tlf. 30 25 35 51

BJMFs fælles arbejdsmiljøudvalg

Alle – uanset fag og arbejdsplads – er velkomne.

MØDER I 2023
10. januar
14. marts
9. maj

Møderne afholdes tirsdage kl. 16.00 i BJMF, Mølle Allé 26, 2500 Valby.

Yderligere oplysninger:
Christian Sørensen
christian.k.soerensen@3f.dk

A-klubben

Arbejdsløshedsklubben i BJMF, A-klubben, er for alle medlemmer af fagforeningen.

Der er møde hver mandag kl. 10.00 i BJMF (Smedjen), Mølle Allé 26, 2500 Valby

Snedker- og tømrernes arbejdsmiljøudvalg

Møderne er åbne for alle medlemmer af ST-Brancheklub

MØDER I 2023
1. februar
5. april
7. juni

Møderne afholdes kl. 15.15 i BJMF, Mølle Allé 26, 2500 Valby.

DEMONSTRATION mod EUs mindsteløn

Torsdag den 6. januar 2023 · Christiansborg Slotsplads

Den 18. januar er deadline for regeringen til at anlægge annullation søgsmål, som skal prøve om indførelse af EU bestemt mindsteløn er i modstrid med Lissabon Traktaten.

Fagbevægelse, mange partier og rigtigt mange organisationer er enige: Annullations søgsmålet skal anlægges og Danmark må med næb og klør prøve alt der står i vores magt for at forhindre, at det fremover bliver EU der skal styre hvad lønnen er i Danmark.

PROGRAM

13.00	Møde Rådhuspladsen
13.15	Afgang med faner mod Christiansborg
14.00	Taler, musik og hygge på Christiansborg
15.30	Tak for i dag

Afdøde kolleger – æret være deres minde

NAVN	FAG	FØDT	DØD
Erik Arberg	Gartner	05-04-1942	02-11-2022
Jan Niels Juul Petersen	Møbelsnedker	22-12-1947	23-10-2022
Ole Finn Hansen	Specialarbejder	06-10-1950	22-10-2022
Tonny Hansen	Specialarbejder	03-12-1945	07-10-2022
Allan Sejr Henriksen	Gartner	21-06-1963	27-09-2022
Svend-Erik Holger Poulsen	Møbelsnedker	04-02-1939	23-09-2022
Frank Sandahl	Brolæggersvend	21-10-1947	23-09-2022
Carl Egon Jens Peter Hansen	Sadelmager	19-08-1952	20-09-2022
Eivind Bergstrøm	Murersvend	30-01-1939	20-09-2022
Arne Hansen	Tømrer	10-11-1932	15-09-2022
Tonny Børge W. Christensen	Murersvend	14-05-1943	08-09-2022
Otto Per Nielsen	Tømrer	08-06-1941	03-09-2022
Kjeld Ronnenberg	Håndværker	14-03-1937	02-09-2022
Kurt Thorgny Gehlsen	Murerarbejdsmand	30-06-1940	01-09-2022
Svend Hastrup Jensen	Gartner	11-03-1934	29-08-2022
Vivette Maria Lyby Aggergren	Murersvend	04-05-1944	27-08-2022
Søren Ellegaard	Murersvend	10-03-1950	23-08-2022
Børge Nielsen	Specialarbejder	07-08-1953	21-08-2022
Erik Hansen	Jernbanearbejder	21-02-1966	16-08-2022
Niels Mikkelsen Sørensen	Murersvend	01-07-1938	12-08-2022
Jan Kim Rasmussen	Gartner	26-01-1958	07-08-2022

2-dages fagligt kursus med SNBK

16.-17. januar i BJMF, Mølle Allé 26

Til januar har du mulighed for at blive klogere på organisering, OK23 og lønforhandling til 2-dags Fagligt Kursus med Snedker- og Nichefagenes Brancheklub.

Første dag skal vi lære om Den Danske Model, hvorfor vi organiserer os i fagforeninger, samtaletræning i at snakke med uorganiserede kolleger og diskutere de kommende overenskomstforhandlinger til foråret: OK23. Hvordan får vi de stærkeste overenskomster, og hvordan får vi vores kollegaer til at interessere sig og stemme?

Anden dag bliver dedikeret til lønforhandling.
Generelt er folk i vores branche dårlige til at forhandle løn – og det afspejler sig i vores lave lønniveau. Det skal der laves om på! Til lønforhandlingskurset får du konkrete værktøjer til at blive en stærkere forhandler og får gode idéer til hvordan man åbner snakken om løn med sine kollegaer.

Vi slutter dagen af med at besøge PP Møblers værksted i Allerød, hvor vi får en rundvisning i deres traditionsrige produktion. PP Møbler producerer primært Wegnermøbler, og særligt kendte for den eksklusive lænestol »pp19: Bamsestolen«.

Det er to hverdage, så du skal bede om fri uden løn på dit arbejde. Du får dækket dit løntab af fagforeningen.

Hør mere eller tilmeld dig hos: bolettejorgensen@3f.dk

BJMF

er en aktiv fagforening

Hver dag summer huset af liv. Klubmøder, foredrag, besøg af lærlinge, fester, grill i gården og medlemsmøder om faglige spørgsmål.

Fagforeningen er også aktiv uden for huset, og deltager i demonstrationer, aktioner, faglige møder, forhandlinger, pladsbesøg og arrangementer.

Følg med i hvad der sker på:

3f.dk/bjmf **Facebook**

Snedkerstiftelsen

Snedkerstiftelsen yder hjælp til medlemmer af BJMF, som er fra TIBs faggrupper, dvs. tømrere, snedkere, glarmestre, gulvlæggere, saddelmagere, tapetserer mm.

Ordinært repræsentantskabsmøde i Snedkerstiftelsen

Tirsdag den 28. februar kl. 16.00 – 18.30

DAGSORDEN

1. Dagsorden
2. Valg af dirigent
3. Protokol
4. Regnskab
5. Forslag
6. Valg
7. Eventuelt

Repræsentantskabet består af 21 medlemmer, som er på valg hvert 3. år. De 7 der skal vælges i år, bliver valgt efter følgende fordeling fra faggrupper fra Træ-Industri-Byg:

- 1 fra Ungdommen
- 1 fra Pensionisterne
- 2 fra Snedker og Nichefagene (Industrigruppen)
- 3 fra Byggegruppen.

Byggegruppen vælger:
I forbindelse med ST brancheklubbens bestyrelsesmøde

Industrigruppen vælger:
I forbindelse med Snedker-Nichefagenes klubbestyrelsesmødet.

Pensionister vælger:
Dato ikke fastsat.

Ungdommen vælger:
Vælges på møde i Ungdommen.

Hvis man ønsker at opstille til repræsentantskabet, skal man henvende sig til den klub man tilhører. Kun medlemmer fra faggrupper fra Træ-Industri-Byg kan stemme og blive valgt til Snedkerstiftelsen. Mødet foregår i Fagforeningen på Mølle Alle 26.

Mødet vedrører året 2022.

Snedker-Tømrernes brancheklub

KALENDER FOR 2023

12/1	Bestyrelsesmøde
7/2	Bestyrelsesmøde kl. 15.30-18
9/3	Bestyrelsesmøde
11/4	Bestyrelsesmøde
4/5	Bestyrelsesmøde
13/6	Bestyrelsesmøde
17/8	Bestyrelsesmøde
5/9	Bestyrelsesmøde kl. 15.30-18
3/10	Bestyrelsesmøde
12/10	Generalforsamling i ST-klubben
31/10	Bestyrelsesmøde
14/12	Bestyrelsesmøde kl. 15.30-18

Alle bestyrelsesmøder afholdes onsdage mellem kl. 16.00-18.00 i BJMF, Mølle Allé 26, 2500 Valby med mindre andet er nævnt.

Kig forbi til SKOF-torsdage

Den anden torsdag i måneden fra kl. 15.00 i Musikhuset, ved fagforeningen, Mølle Allé 26, 2500 Valby.

SKOF er fællesklubben for Specialarbejdere i København og Frederiksberg.

Vi mødes den anden torsdag i hver måned til en faglig snak og en øl/ vand.

De forskellige klubber i SKOF skiftes til at arrangere.

Alle kolleger og venner er velkomne.

Bestyrelsen er til stede fra kl. 15-17, hvis du har nogle faglige spørgsmål.

Kalender

JANUAR

10/1	15.30	Møde i BJMFs fælles arbejdsmiljøudvalg
12/1	16.00	Bestyrelsesmøde i ST-Brancheklub
25/1	16.00	Åbent bestyrelsesmøde i Struktør og Betonklubben

FEBRUAR

1/2	15.15	Møde i Snedker-Tømrernes arbejdsmiljøudvalg
7/2	15.30	Bestyrelsesmøde i ST-Brancheklub
14/2	15.30	Møde i murernes arbejdsmiljøudvalg

MARTS

14/3	15.30	Møde i BJMFs fælles arbejdsmiljøudvalg
15/3	16.00	Åbent bestyrelsesmøde i Struktør og Betonklubben

APRIL

5/4	15.15	Møde i Snedker-Tømrernes arbejdsmiljøudvalg
11/4	15.30	Møde i murernes arbejdsmiljøudvalg
11/4	16.00	Bestyrelsesmøde i ST-Brancheklub

Hold øje med BJMFs hjemmeside og bliv opdateret på kommende begivenheder. 3f.dk/bjmf/aktuelt/aktiviteter

Tegnehjælp for lærlinge

Hver torsdag er der tegnehjælp i primært AutoCad

Fra kl. 16 i BJMF, Mølle Allé 26 (Kælderen), 2500 Valby.
Fagforeningen sørger for mad og drikke.

Yderligere oplysninger:
Kamilla Heiberg, 26 16 17 32, kamilla.heiberg@3f.dk
Henrik Ø. Pedersen, 21 26 56 95, obergpedersen@gmail.com

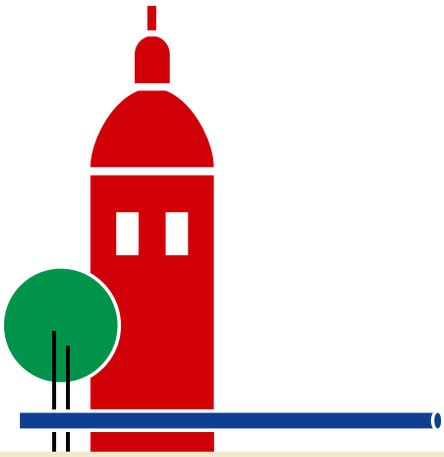

Åbningstider i fagforeningen

FAGLIG AFDELING

Mandag	7.00 - 15.30
Tirsdag	7.00 - 15.30
Onsdag	7.00 - 15.30
Torsdag	7.00 - 17.00
Fredag	7.00 - 12.00

A-KASSEN

Mandag	8.30 - 15.30
Tirsdag	8.30 - 15.30
Onsdag	*Lukket*
Torsdag	8.30 - 17.00
Fredag	8.30 - 12.00

SOCIALRÅDGIVERE

Tidsbestilling nødvendig!

Mandag	9.00 - 12.00
Tirsdag	9.00 - 12.00
Onsdag	9.00 - 12.00
Torsdag	9.00 - 17.00
Fredag	9.00 - 12.00

Deadlines og udgivelses-datoer for Fagligt Fokus 2023

BLAD NR. 1		BLAD NR. 3	
Deadline:	2/1	Deadline:	2/8
Omdelt:	14/2	Omdelt:	19/9

BLAD NR. 2		BLAD NR. 4	
Deadline:	27/2	Deadline:	27/9
Omdelt:	18/4	Omdelt:	14/11

PP Sorteret Magasinpost
PostNord

Magasinpost MMP
ID nr. 42497

OK23 STARTSKUD

TORSDAG 12. JAN. 23 · KL. 10.00

KLAP FORHANDLERNE IND

RÅDHUSPLADSEN
1550 KØBENHAVN V
DANMARK

SAMMENHOLD VIRKER

OK23

3F BJMF
VORES FAGFORENING

Følg med i OK-kampagnen på:

INSTAGRAM & FACEBOOK → 3FBJMF

KOM OG STØT VORES FORHANDLERE

Den 12. januar starter overenskomstforhandlingerne på 3F's byggeområde. Det er her fagbevægelsen skal lægge arm med arbejdsgiverne om løn- og arbejdsforhold i de kommende år. Når overenskomstforhandlingerne starter, er det vigtigt, at vi støtter op om vores forhandlere.

For første gang skal vi forhandle med Dansk Industri, og det er vigtigt, at vi lægger pres på arbejdsgiverne, så vi sikrer en overenskomst vi kan leve af.

Det er nu der skal kæmpes for at sikre en branche vi kan og vil arbejde i, også i fremtiden.

Derfor opfordrer 3F fagforeninger fra hele landet til, at alle bygningsarbejdere møder op foran DI den 12. januar for at klappe vores forhandlere ind til deres første forhandling.

Vi ser frem til en festdag, hvor vi i fællesskab vil gå på barrikaderne for en god overenskomst.

Sammenhold virker!